

WIJNDOMEIN

BORDEAUX

Belgische wijnbouwers
maken topwijnen in Bordeaux

Dirk De Mesmaeker

FOTO'S Andrew Verschetze

BELGEN IN DE BORDEAUX

Met ongeveer 35 zijn ze, Belgen die wijn maken in de regio van Bordeaux. Dat opmerkelijke gegeven alleen al is interessant genoeg om er in een boek wat dieper op in te gaan.

Maar cijfers zeggen niet alles. Belangrijker dan de kwantiteit is de kwaliteit. En wat dat betreft kunnen de Belgische wijnmakers in de Bordeaux een schitterend rapport voorleggen.

Binnen welke appellation onze landgenoten ook actief zijn, hun wijnen worden duidelijk gesmaakt en gewaardeerd. Daarvan getuigen de talloze prijzen die ze wereldwijd in de wacht slepen, evenals de lovende kritieken in de gespecialiseerde pers.

Al deze Belgen slagen erin om in de bekendste en gerenommeerdste wijnregio van de wereld, tussen vele honderden andere wijnbouwers uit de hele wereld, voet aan de grond te krijgen en zich op een positieve manier te laten opmerken. Dat zegt veel over de manier waarop onze wijnmakers te werk gaan: respectvol, zorgvuldig, met oog voor topkwaliteit en vooral heel gedreven.

Het leuke daarbij is de grote verscheidenheid. Niet alleen in de soorten wijn die de Belgen op de markt brengen, maar ook wat betreft de mannen of vrouwen die de wijnen maken. Vlamingen en Walen, jonge en minder jonge wijnbouwers, mannen en vrouwen, gefortuneerde investeerders en kleine doe-het-zelvers... Allemaal delen ze dezelfde passie voor goede wijn, allemaal zetten ze op hun manier de wijnregio waar ze actief zijn mee op de kaart.

In een wijnwereld die geen grenzen meer kent en waarin de concurrentie groter is dan ooit, verdienen onze wijnmakers in de Bordeaux al ons respect.

Bij elke goede wijn hoort een goed verhaal. Ik hoop van harte dat de door Belgen gekleurde verhalen in dit boek u als lezer nog meer goesting zullen geven om hun wijnen ook te proeven. Wedden dat u er geen spijt van zult hebben?

Dirk De Mesmaeker

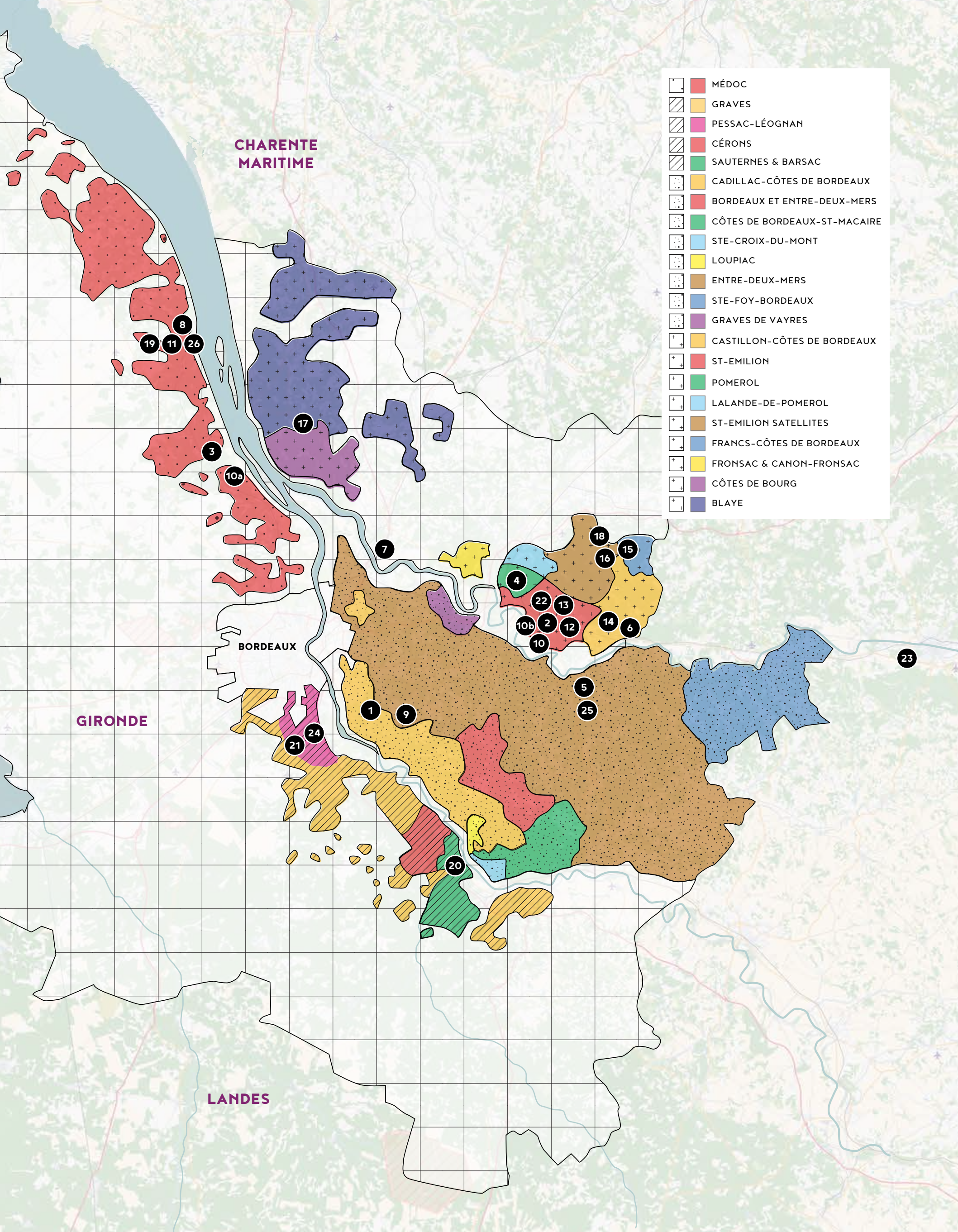
CHÂTEAUX

1	Château Pabus	9
2	Château Villemaurine	37
3	Château Branas Grand Poujeaux	49
4	Château Le Pin	65
5	Château Pellebouc	75
6	Château L'Hêtre	83
7	Château Lagrange les Tours, Vignobles Choquet	91
8	Château Petit Bocq	101
9	Château de Fontenille	119
10	Château La Croizille	131
	10a Château Haut Breton Larigaudière	
	10b Château Tour Baladoz	
11	Château de Côme / Château Clauzet	145
12	Château Badette	161
13	Château de Set	173
14	Château Le Rey	185
15	Château Ad Francos	201
16	Château Lion Perruchon	213
17	Château Les Hivers Grillet	223
18	Château La Tuilerie des Combes	237
19	Château Bertrand Braneyre	251
20	Château Closiot	261
21	Château Malartic-Lagravière	277
22	Château La Marzelle	293
23	Château Les Donats	305
24	Château Haut-Bailly	315
25	La Petite Source	321
26	Château La Haye	329

- MÉDOC
- ▨ GRAVES
- ▨ PESSAC-LÉOGNAN
- ▨ CÉRONS
- ▨ SAUTERNES & BARSAC
- ▨ CADILLAC-CÔTES DE BORDEAUX
- ▨ BORDEAUX ET ENTRE-DEUX-MERS
- ▨ CÔTES DE BORDEAUX-ST-MACAIRES
- ▨ STE-CROIX-DU-MONT
- ▨ LOUPIAC
- ▨ ENTRE-DEUX-MERS
- ▨ STE-FOY-BORDEAUX
- ▨ GRAVES DE VAYRES
- ▨ CASTILLON-CÔTES DE BORDEAUX
- ▨ ST-EMILION
- ▨ POMEROL
- ▨ LALANDE-DE-POMEROL
- ▨ ST-EMILION SATELLITES
- ▨ FRANCS-CÔTES DE BORDEAUX
- ▨ FRONSAC & CANON-FRONSAC
- ▨ CÔTES DE BOURG
- ▨ BLAYE

CHARENTE
MARITIME

BORDEAUX

GIRONDE

LANDES

CHÂTEAU PABUS

AMERIKAANS-VLAAMS HUWELIJK IN SADIRAC

*H*et verhaal van Kris Couvent, eigenaar van wijnhandel Huis Vossen in Lennik, leest als een spannende roman. Couvent was wijnmaker op Château Pabus in Sadirac, toen het charmante domein voor het grootste gedeelte in handen kwam van een rijke Amerikaan die dol was op bordeauxwijnen. Sindsdien maakt Kris Couvent wijn in opdracht van de Amerikaanse investeerder en daarbij wordt op geen enkele inspanning gekeken. De wijnen van Château Pabus worden gemaakt volgens de allerbeste en modernste technieken. In een mum van tijd staan ze aan de top van de appellation Bordeaux Supérieur en kunnen ze moeiteloos de vergelijking met de allerbeste wijnen uit andere topappellations doorstaan.

Château Pabus in Sadirac heeft sinds 2012, het jaar waarin Kris Couvent en Robert S. Dow het op een zakelijk akkoord gooien, een ware metamorfose ondergaan. Het wijndomein, gelegen op ongeveer 15 kilometer van Bordeaux, charmeert nog steeds door het eenvoudige, maar bijzonder stijlvolle kasteel. Het werd in de 19de eeuw gebouwd naar een idee van architect Victor Louis, de man die ook het ontwerp maakte voor Le Grand Théâtre, een van de bekendste gebouwen van de stad Bordeaux.

Uiterlijk ziet het kasteel er nog steeds hetzelfde uit, binnenin onderging het gebouw een grondige opknapbeurt. De grootste investering betreft echter de vinificatieruimte, die achter het kasteeltje ligt. Daar werd echt op geen enkele inspanning gekeken. Het resultaat is een hoogtechnologische *chai* (vinificatieruimte), die volledig temperatuurgecontroleerd is. Meer

nog, de temperatuur in alle vaten afzonderlijk en de temperatuur van de ruimte waar de vaten staan, is van een afstand controleer- en regelbaar. Kortom, een *chai* met topdomotica! Hier, achter het kasteel, bevinden zich ook de bureaus, een degustatieruimte en een schitterend dakterras met uitzicht op het kasteel en de wijngaard.

Het hele vinificatieproces verloopt op Château Pabus op een natuurlijke manier, volgens de wetten van de zwaartekracht. Om de druiven niet te kwetsen worden absoluut geen pompen gebruikt. 'De druiven zijn als kaviaar. Er is geen blaadje of geen takje meer te bespeuren voordat de druiven gevinificeerd worden', aldus Kris Couvent.

VINIFICATION INTÉGRALE

Er zijn voor het maken van wijn op Pabus totaal geen limieten op technisch vlak en wat het gebruik van materialen betreft. Alleen het beste is goed genoeg. Bovendien laat Kris Couvent zich bijstaan door twee door de wol geverfde oenologen: Michel Rolland en Bruno Lacoste.

Samen kiezen ze ervoor om op Château Pabus wijn te maken volgens de methode van de *vinification intégrale*. Dat betekent dat de druiven meteen na de (manuele) oogst in houten vaten terecht komen en niet, zoals algemeen gebruikelijk, in roestvrijstalen kuipen. Zowel de alcoholische als de malolactische gisting heeft plaats in het vat. Het grote voordeel is de veel betere en subtiële integratie tussen het hout en

CHÂTEAU PABUS
Chemin du Menusey
33670 SADIRAC
www.chateaupabus.com
kriscouvent@chateaupabus.com

HUIS VOSSEN
Alfred Algoetstraat 2b
1750 LENNIK
00 32 (0)2 532 42 20
www.huisvossen.be

Kris Couvent uit Lennik (midden) en Robert S. Dow, een voorbeeld van een wel erg geslaagd Vlaams-Amerikaans huwelijk in Bordeaux.

het fruit van de druiven. De hele verdere vinificatie gebeurt in één en hetzelfde vat.

Op Château Pabus gaat het om nieuwe eikenhouten vaten met een inhoud van 500 liter. Meteen nadat de druiven op vat zijn, wordt gevriesdroogd koolstofdioxide toegevoegd, waardoor de temperatuur in het vat daalt tot ongeveer 2 °C. Er gebeurt op deze temperatuur zelfs geen alcoholische gisting, wel een pure maceratie, met als gevolg een maximale extractie van kleur en smaak van de druiven.

‘Het resultaat zijn mooie ronde wijnen met een fijne sucrositeit’, zegt Kris Couvent. ‘Het zijn wijnen voor de toekomst, die heel wat bewaarpotentieel hebben, wijnen met veel concentratie, qua kwaliteit vergelijkbaar met bijvoorbeeld een Premier Grand Cru Classé.’

In de appellation Bordeaux Supérieur, waar de wijnen van Château Pabus onder vallen, past slechts een beperkt aantal wijndomeinen de vinification intégrale toe.

Naast Château Pabus is dat onder meer ook het geval op Reignac of Le Girolate, twee topdomeinen uit de streek.

Vinification intégrale is het neusje van de zalm als het op het maken van wijn aankomt. Het is wel een dure methode, want voor een nieuw vat van 500 liter moet al gauw 3000 euro worden neergeteld. Van de aanvankelijke 500 liter druiven die in het vat gaan, blijft bovendien uiteindelijk maar zo’n 250 liter over. Geen nood, want op Château Pabus valt de keuze op kwaliteit in plaats van kwantiteit.

Niet alle druiven zijn overigens kwalitatief geschikt genoeg voor de vinification intégrale. Daarom staan op Château Pabus ook roestvrijstalen kuipen. Die dienen om de tweede wijn (en alle verdere wijnen) van het domein te vinifiëren.

Voor vinification intégrale komen alleen druiven van de beste kwaliteit in aanmerking en druiven afkomstig van wijnstokken die minstens tien jaar oud zijn. Als de oogst wat minder is door bijvoorbeeld slechte weersomstandigheden, gebeurt er gewoon geen vinificatie op hout en gaan alle druiven in de roestvrijstalen kuipen. Op die manier heeft Château Pabus een oplossing voor elk mogelijk scenario.

De bodem van de wijngaard in Sadirac bestaat uit leem, klei en kiezels. Door de aanwezigheid van de klei in de ondergrond hebben de wijnstokken nooit af te rekenen met droogtestress. Het water blijft staan op de klei en voorziet de planten ook in erg warme zomers van het nodige vocht.

Op Château Pabus ligt de nadruk op kwaliteit in plaats van kwantiteit. Daarom wordt de wijngaard met de grootste zorg onderhouden en worden de druiven met de hand geplukt.

De basis van goede wijnen zijn druiven van een onberispelijke kwaliteit. Alleen de allerbeste druiven komen in aanmerking voor de vinification intégrale.

De vinificatie gebeurt overigens ook per perceel, pas helemaal op het einde vindt de assemblage van de wijnen plaats.

WIJN IN AMFOREN

In de toekomst speelt Kris Couvent met het idee om gedeeltelijk wijn te maken in amforen en daar heeft hij een goede reden voor. Sadirac, waar Château Pabus zich bevindt, staat al sinds de oudheid bekend om zijn *poterie*: vazen en voorwerpen vervaardigd uit de klei die zich in de plaatselijke ondergrond bevindt. Het gaat meer bepaald om de zogenaamde *argile bleue*, blauwe klei, die op een diepte van ongeveer 80 centimeter onder de oppervlakte te vinden is.

Bij werken in de tuin van Château Pabus stuitte werknemers overigens op resten van een oude pottenbakkersoven uit de 14de eeuw, een oven die volgens onderzoekers nog tot begin 20ste eeuw werd gebruikt. Kris Couvent liet de archeologische vondst helemaal in de oorspronkelijke staat herstellen.

ORIGINEEL IN WIT

Het vinificatieproces op Château Pabus betreft uitsluitend rode wijnen, maar ook in witte wijnen wil Kris Couvent zich onderscheiden. Interessant is in dat verband de keuze voor de viognierdruif. 'In tegenstelling tot *sémillon* of *sauvignon* is viognier geen courante druif in de Bordeaux, maar het is wel een bijzonder edele, originele en interessante druif', zegt Kris Couvent. Het grote voorbeeld zijn de wijnen van Château Grillet, een topappellation in Côtés-du-Rhône waar 100% viognierdruif wordt gebruikt.

Viognier is een druivensoort die in Bordeaux niet officieel erkend is, maar daar liggen ze op Château Pabus niet wakker van. Er zijn trouwens al een paar wijndomeinen die viognier gebruiken, onder andere een grote naam als Château du Tertre (Margaux).

Het is vooral de samenstelling van de bodem die de wijnmaker uit Lennik inspireerde tot de keuze voor viognier. In Sadirac zit leem in de grond, naast klei en kiezels. 'Dat wordt ook weleens "koude grond" genoemd. Dat was tot voor kort niet altijd het beste terroir, maar door de opwarming van het klimaat biedt dit soort grond steeds meer voordelen. De druiven

rijpen in deze bodem relatief traag. Door de aanwezigheid van de kleilaag is er in de wijngaard bovendien nooit een tekort aan water, ook niet in erg droge periodes zoals die de jongste jaren wel vaker voorkomen. Het klimaat evolueert steeds meer in het voordeel van een druivensoort als viognier. En als het toch te veel zou regenen, zorgt een 25 kilometer lang drainage-systeem in de wijngaard ervoor dat al het overtollige water wordt afgevoerd.'

Om dezelfde klimatologische redenen liet Kris Couvent een gedeelte van de wijngaard met de malbecdruif aanplanten. Deze druif kwam vroeger vaak voor in de streek van Bordeaux, maar verdween in de 19de eeuw bijna volledig door de fyloxera-crisis, een bladluis die de oogst helemaal verwoestte. Nadien werd malbec nooit meer zo populair. Maar omdat de druif goed bestand is tegen de warmte en traag rijpt, wint ze weer aan populariteit.

Ook cabernet franc, een druif die normaal goed gedijt in warmere grond zoals die van de Médoc, wacht mogelijk een mooie toekomst in de regio van Sadirac.

APPELLATION NAAR DE TOP

Château Pabus heeft dus alles in huis om de allerbeste wijnen te maken, wijnen die de vergelijking met een Grand Cru Classé goed kunnen doorstaan. Alleen valt het wijndomein Château Pabus onder de appellation Bordeaux en Bordeaux Supérieur, een zeer uitgebreide appellation waar in totaal ongeveer 6500 wijnbouwers actief zijn en helaas maken die niet allemaal kwalitatief even goede wijnen.

Kris Couvent is al jaren pleitbezorger voor een nieuw systeem, waarbij de betere wijndomeinen uit de grote appellation Bordeaux en Bordeaux Supérieur ook een aparte klassering krijgen. Dat zou onder andere moeten gebeuren op basis van een strikt omschreven lastenboek.

ESPRIT COUVENT

Kris Couvent heeft ook met een ander wijndomein een bijzondere band: Château Lamothe de Haux. Tijdens zijn studieperiode aan de universiteit van Bordeaux logeerde Kris Couvent vaak op het domein en tot op de dag van vandaag heeft hij er nog een emotionele en zakelijke band mee. Op Lamothe laat Kris Couvent namelijk een aantal witte wijnen maken die onder het label Esprit Couvent op de markt worden gebracht.

Het gaat om L'Esprit Couvent Blanc, Cuvée Bent Van Looy, genoemd naar de zanger en artiest die sinds 2011 het etiket van deze wijn ontwerpt. Bent Van Looy werd van in het begin nauw betrokken bij het maken van de cuvée en bepaalt mee de smaak en de samenstelling ervan.

Ook de Cuvée Charlotte, genoemd naar een van de dochters van Kris Couvent, wordt gemaakt op Château Lamothe. Net als de Cuvée Bent Van Looy is

deze witte wijn gemaakt van sauvignon blanc, sauvignon gris en sémillon.

Naast de eigen wijnen die hij er onder het label Esprit Couvent laat maken, staat Kris Couvent ook in voor de verdeling van de wijnen van Château Lamothe. Om dat alles in goede banen te leiden heeft Couvent een zakelijke overeenkomst met Damien Chombart, de eigenaar van Château Lamothe.

L'Esprit Couvent is zo de koepelstructuur geworden waaronder Kris Couvent, naast zijn eigen wijnen en activiteiten als wijnbouwer, ook de wijnhandel in Lennik en andere projecten en samenwerkingsverbanden onderbrengt: advies in wijngaardbeheer, communicatie en netwerking...

DOMEIN MET VEEL TOEKOMST

Het verhaal van Kris Couvent als wijnmaker (en wijnverkoper) is nog lang niet ten einde. Het doel is duidelijk en wel omschreven: de beste van de appellation worden en de appellation Bordeaux en Bordeaux Supérieur zelf naar een hoger niveau tillen! De ambitie bij de wijnmakers van Château Pabus is in elk geval aanwezig, net als het broodnodige kapitaal.

Op het domein in Sadirac, dat intussen 20 hectare groot is geworden, is overigens niet alleen plaats voor topwijnen, er zullen bijvoorbeeld ook biologische groenten worden gekweekt en paarden gehouden om de gronden te bewerken.

Gelukkig klikt het uitstekend tussen de Vlaamse wijnmaker en de Amerikaanse investeerder en dat niet alleen op zakelijk vlak! En dat ze ook in Amerika de wijnen van Château Pabus steeds meer weten te appreciëren, bewijzen de stijgende verkoopcijfers. Niet alleen in Amerika maar wereldwijd wil Kris Couvent wijnliefhebbers overtuigen van de kwaliteit die Château Pabus in huis heeft. Dat zal zich ook vertalen in een stijgende productie, tot 60.000 à 70.000 flessen in 2025.

'Een ambitieuze doelstelling die veel tijd zal vragen, maar we zullen de mensen overtuigen met onze kwaliteit', zegt Kris Couvent. 'In vergelijking met de bekende topwijnen, die intussen haast onbetaalbaar zijn geworden, zijn de wijnen van Château Pabus iets duurder dan de doorsneewijnen, maar de kwaliteit in de fles is vele malen hoger en daar doen we het voor.'

Vinification intégrale is het neusje van de zalm in wijn maken. Van de aanvankelijke 500 liter druiven die in het vat gaan, blijft uiteindelijk maar zo'n 250 liter over.

Op geen enkel moment - zeker niet tijdens de oogst, maar ook niet gedurende het hele vinificatieproces - wordt iets aan het toeval overgelaten. Op Château Pabus is alleen het beste genoeg, kosten noch middelen worden gespaard om topwijnen te maken.

Niet alleen in de wijngaard gebeurt een strenge selectie van de druiven, maar ook wanneer de druiven onmiddellijk na de oogst aan de nabijgelegen chai arriveren. Goede druiven als basis voor grote wijnen.

EEN AMERIKAANSE LIEFDE VOOR BORDEAUX

Robert S. Dow, de eigenaar van Château Pabus, is een succesvol Amerikaans zakenman. In zijn rijk gevulde carrière verwierf hij verschillende onderscheidingen.

Na zijn dienstdienst in het Amerikaanse leger ging Robert S. Dow studeren aan het Newark College of Engineering, waar hij een BS (bachelor of science degree) behaalde als burgerlijk ingenieur. Vervolgens studeerde hij aan de N.Y.U. School of Engineering and Science om in 1972 voor de richting handel te kiezen aan New York's Columbia Business School. Tussendoor maakte Robert S. Dow tijd vrij voor zijn grote passie, schermen. Zo maakte hij deel uit van het Amerikaanse schermteam tijdens de Olympische Spelen van München in 1972.

Zijn professionele carrière begon Robert S. Dow bij het bedrijf Lord Abbett&Co, waar hij aan de slag ging als kwantitatief analist en vervolgens ook het Columbia MBA-programma voltooide. Tien jaar later werd Robert S. Dow hoofd van de afdeling Vastrentende Waarden bij Lord Abbett. In 1996 werd hij gepromoveerd tot managing partner. Robert S. Dow was erin geslaagd de activa van het bedrijf te verhogen van 18 tot 135 miljard dollar, waardoor Lord Abbett &Co tot de 30 grootste investerings-management firma's in de Verenigde Staten behoorde.

Tegelijkertijd was Robert S. Dow bezieler en initiatiefnemer van tal van andere projecten. Zo was hij van 1990 tot 2005 lid van de raad van bestuur van de Tuxedo Park School. Sinds 2002 is hij bestuurslid bij de Peter Westbrook Foundation, een organisatie die jonge, achtergestelde New Yorkers de knepen van de scherm sport leert en hen daarbij waarden als discipline, werklust en volharding bijbrengt.

Robert S. Dow is tevens penningmeester van de door zijn echtgenote opgerichte Christina Seix Academy. Deze onafhankelijke school, met zetel in Trenton, New Jersey, zorgt ervoor dat kinderen die leven in één-oudergezinnen en het economisch moeilijk hebben, volwaardig onderwijs kunnen volgen. Aan het New Jersey Institute of Technology maakte Dow het mogelijk dat studenten een beroep kunnen doen op een studiebeurs om lessen te volgen.

Voor zijn hele carrière en voor zijn inzet om anderen te helpen, kreeg Robert S. Dow de prestigieuze titel van Doctor of Science honoris causa, uitgereikt door het New Jersey Institute of Technology.

Nieuwe uitdaging...

'After forty years in finance, I was looking for something new to get my teeth into. My daughter knows I love Bordeaux wines, so she persuaded me to invest in a property in the area. After a couple of visits, we fell in love with Château Pabus. I wanted to make sure it would continue to be run using modern methods, so in 2012, I entrusted its management to its former owner, Kris Couvent, a Belgian wine merchant. Our determination knew no bounds. We were ready to do everything to elevate Pabus to the pinnacle of the appellation and undertook some serious work on the property. As part of our obsession with quality, I decided to call in the best experts and engaged Michel Rolland and his lieutenant Bruno Lacoste. Our shared objective was to promote precision in the vineyard and rational winemaking to bring out the very best of our terroir. With our dream-team in place, our outlook is serene.'

Chateau Pabus

Robert S. DOW
Bordeaux